SOLIQ TIZIMIDA BOLTIQBO‘YI DAVLATLARI TAJRIBASIGA DOIR TADQIQOTLAR TAHLILI

Umarjonov Sarvarjon Soyibjon o‘g‘li

Moliya-bank akademiyasi magistranti

E-mail: fenomen1993@bk.ru

Annotatsiya: Maqolada ilg‘or xorijiy tajribalar, xususan, Boltiqbo‘yi davlatlari (Estoniya, Latviya, Litva) amaliyoti asosida soliq ma’muriyatchiligini raqamlashtirish va soliq tushumlari samaradorligini oshirishning dolzarb masalalari ko‘rib chiqilgan. Statistik ma’lumotlar va tahliliy hisobotlar asosida O‘zbekistondagi yashirin iqtisodiyot muammolari, kichik biznes subyektlarining soliq organlari bilan raqamli integratsiyalashuv darajasi hamda “O‘zbekiston — 2030” strategiyasida belgilangan chora-tadbirlar tahlil qilingan. Xulosa qismida hududiy fiskal barqarorlikni ta’minlash va yashirin iqtisodiyotni qisqartirish maqsadida Boltiqbo‘yi mamlakatlarining muvaffaqiyatli soliq tajribasini milliy iqtisodiyotga tatbiq etish imkoniyatlari ilmiy jihatdan asoslab berilgan.

Kalit so‘zlar: soliq ma’muriyatchiligini raqamlashtirish, soliq tushumlari, yashirin iqtisodiyot, Boltiqbo‘yi davlatlari tajribasi, Estoniya, “O‘zbekiston — 2030” strategiyasi, fiskal barqarorlik, soliq auditi.

Аннотация: В статье рассматриваются актуальные вопросы цифровизации налогового администрирования и повышения эффективности налоговых поступлений на основе передового зарубежного опыта, в частности стран Балтии (Эстония, Латвия, Литва). На основе статистических данных и аналитических отчетов проанализированы проблемы теневой экономики в Узбекистане, уровень цифровой интеграции субъектов малого бизнеса с налоговыми органами, а также меры, предусмотренные Стратегией «Узбекистан — 2030». В заключении научно обоснованы возможности адаптации и внедрения успешной налоговой практики стран Балтии в национальную экономику в целях обеспечения региональной фискальной стабильности и сокращения теневого оборота.

Ключевые слова: цифровизация налогового администрирования, налоговые поступления, теневая экономика, опыт стран Балтии, Эстония, стратегия «Узбекистан — 2030», фискальная стабильность, налоговые проверки.

Abstract: The article discusses topical issues of digital transformation in tax administration and enhancing tax revenue efficiency based on advanced foreign practices, particularly those of the Baltic States (Estonia, Latvia, Lithuania). Using statistical data and analytical reports, the paper analyzes the challenges of the shadow economy in Uzbekistan, the level of digital integration between small business entities and tax authorities, as well as the measures outlined in the “Uzbekistan — 2030” Strategy. In conclusion, the author scientifically substantiates the possibilities of adapting and implementing successful Baltic tax practices into the national economy to ensure regional fiscal stability and reduce the shadow economy.

Keywords: tax administration digitalization, tax revenues, shadow economy, Baltic States experience, Estonia, “Uzbekistan — 2030” strategy, fiscal stability, tax audits.

Bugungi kunda jahon miqyosida kechayotgan globallashuv va raqamli transformatsiya jarayonlari davlat boshqaruvi, xususan, fiskal siyosat va soliq ma’muriyatchiligini tubdan o‘zgartirib yubormoqda. Iqtisodiyotni modernizatsiya qilish, byudjet barqarorligini ta’minlash va soliq tushumlarining yig‘iluvchanligini oshirishda axborot texnologiyalaridan keng foydalanish eng ustuvor vazifalardan biriga aylandi. Rivojlangan xorijiy mamlakatlar, xususan, Yevropa Ittifoqi va Boltiqbo‘yi davlatlari tajribasi soliq sohasida sun’iy intellekt, elektron deklaratsiyalash hamda real vaqt rejimidagi raqamli integratsiya mexanizmlari fiskal samaradorlikni keskin oshirishini ko‘rsatmoqda.

O‘zbekistonda ham so‘nggi yillarda “O‘zbekiston — 2030” strategiyasi doirasida iqtisodiyotni raqamlashtirish, soliq yukini kamaytirish, ma’muriyatchilikni soddalashtirish va yashirin iqtisodiyot ulushini qisqartirish bo‘yicha keng ko‘lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Biroq, mavjud yashirin iqtisodiyot hajmining yuqoriligi, kichik biznes subyektlarining soliq organlari bilan raqamli integratsiyalashuvi yetarli darajada emasligi kabi muammolar soliq tushumlarining to‘liq yig‘ilishiga to‘sqinlik qilmoqda. Shu nuqtai nazardan, xorijiy ilg‘or tajribalarni, xususan, soliq tizimi soddaligi va shaffofligi bilan

ajralib turuvchi Boltiqbo‘yi davlatlari (Estoniya, Latviya, Litva) amaliyotini o‘rganish va ularni milliy iqtisodiyotga tatbiq etish mexanizmlarini ishlab chiqish yuqori ilmiy-amaliy dolzarblik kasb etadi.

Jahonda soliq boshqaruvini raqamlashtirish natijasida soliq tushumlari barqaror o‘sib bormoqda. Yevropa davlatlarida 2023-yilda soliq tushumlarining yalpi ichki mahsulotga nisbati o‘rtacha 41,7%ni tashkil qilgan. Estoniyada barcha soliq deklaratsiyalarining 99% elektron tarzda topshiriladi va soliq ma’muriyatchiligi xarajatlari YaIMning atigi 0,5% ini tashkil etadi. Norvegiyada sun’iy intellekt asosidagi monitoring tizimi soliq qochirish holatlarini 28% ga kamaytirgan. Bu ko‘rsatkichlar innovatsion texnologiyalar qo‘llanilishi soliq tizimi samaradorligini oshirishda bevosita hal qiluvchi omil ekanini ko‘rsatadi.

“O‘zbekiston 2030” strategiyasi mamlakat iqtisodiyotini modernizatsiya qilish va barqaror o‘sishni ta’minlashga qaratilgan. Strategiyada iqtisodiyotni raqamlashtirish va soliq tizimini takomillashtirish muhim vazifalardan biri sifatida belgilangan. So‘nggi yillarda qabul qilingan Soliq kodeksidagi o‘zgarishlar va yangilanishlar soliq ma’muriyatchiligini soddalashtirish, shaffoflikni oshirish hamda soliq to‘lovchilar uchun qulayliklar yaratishga yo‘naltirilgan. Jumladan, elektron hisob-kitoblar va hisobotlar joriy etilishi, soliqlarni to‘lash muddatlarining moslashtirilishi hamda soliq tekshiruvlarining samaradorligini oshirishga doir normativ-huquqiy asoslar mustahkamlandi. O‘zbekistonda yashirin iqtisodiyot hajmi hali ham yuqori bo‘lib, bu holat soliq tizimi samaradorligiga to‘sqinlik qilmoqda. Jahon banki ma’lumotlariga ko‘ra, 2023-yilda mamlakatdagi yashirin iqtisodiyot ulushi 31,5%ga teng bo‘lgan. Xorazm viloyatida esa 2023-yilgi soliq auditlari davomida 178 mlrd so‘mlik yashirin daromad aniqlangan. Shuningdek, kichik biznes subyektlarining 40%dan ortig‘i soliq organlari bilan real vaqt rejimida raqamli integratsiyalashmagan. Bu esa soliq tushumlarining to‘liq yig‘ilmasligi va byudjet intizomi zaifligiga sabab bo‘lmoqda. 2022-yil 8-fevral kuni O‘zbekiston Savdo-sanoat palatasida Latviya Respublikasi tashqi ishlar vaziri Edgars Rinkevichs boshchiligida mamlakatimizda amaliy tashrif bilan bo‘lib turgan delegatsiya vakillari ishtirokida O‘zbekiston — Latviya ishbilarmonlar kengashining ikkinchi yig‘ilishi o‘tganligi ham Boltiqbo‘yi davlatlari bilan

istiqolli hamkorlik, mazkur mamlakatlarni ilg‘or tajribalarini mintaqa iqtisodiyotiga tatbiq etish masalalar muhim ahamiyatga ega hisoblanadi.

Umuman olganda, “Soliq tizimida Boltiqbo‘yi davlatlari tajribasi va O‘zbekistonda qo‘llash imkoniyatlari” mavzusi hozirgi davrda nafaqat ilmiy-nazariy, balki amaliy jihatdan ham yuqori dolzarblikka ega bo‘lib, hududiy fiskal barqarorlik, iqtisodiy faollik va byudjet mustahkamligini ta’minlashning muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 18-iyuldagi PF-5116-son “Soliq ma’muriyatchiligini tubdan takomillashtirish, soliqlar va boshqa majburiy to‘lovlarning yig‘iluvchanligini oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”, 2018-yil 29- iyundagi PF-5468-son “O‘zbekiston Respublikasining soliq siyosatini takomillashtirish konsepsiyasi to‘g‘risida”, 2019-yilning 6-sentyabrdagi PF-5813-son “Savdo va xizmat ko‘rsatish sohasidagi hisob-kitoblar tizimiga zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy qilish hamda ushbu sohada jamoatchilik nazoratini kuchaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”, 2020-yil 30-oktyabrdagi PF-6098-son “Yashirin iqtisodiyotning qisqartirish va soliq organlari faoliyati samaradorligini oshirish bo‘yicha tashkiliy chora-tadbirlar to‘g‘risida”, 2021-yil 15-sentyabrdagi PF-6314-son “Tadbirkorlik subyektlari uchun ma’muriy va soliq yukini yanada kamaytirish, biznesning qonuniy manfaatlarini himoya qilish tizimini takomillashtirish choratadbirlari to‘g‘risida”, 2011-yil 4-apreldagi PF-4296-son “Tadbirkorlik subyektlarini tekshiruvlarni yanada qisqartirish va ular faoliyatini nazorat qilishni tashkil etish tizimini takomillashtirish borasidagi qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”, 2022-yil 9-noyabrdagi “Tadbirkorlik faoliyatini davlat tomonidan tartibga solishni soddalashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”, 2021-yil 15-sentyabrdagi PF-6314-son “Tadbirkorlik subyektlari uchun ma’muriy va soliq yukini yanada kamaytirish, biznesning qonuniy manfaatlarini himoya qilish tizimini takomillashtirish choratadbirlari to‘g‘risida”, 2023-yil 10-fevraldagi PF-21-son “Tadbirkorlik subyektlarini toifalarga ajratish mezonlari hamda soliq siyosati va soliq ma’muriyatchiligini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”, 2023-yil 12-iyundagi PF-93-son “Qashshoqlikni qisqartirishda tadbirkorlik subyektlari bilan o‘zaro manfaatli hamkorlik o‘rnatishga qaratilgan chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi farmonlari, 2012-yil 10-maydagi PQ-1754-son “2012–2016-yillarda

O‘zbekiston Respublikasida xizmat ko‘rsatish sohasini rivojlantirish dasturi to‘g‘risida”, 2019-yil 10-iyuldagi PQ-4389- son “Soliq ma’muriyatchiligini takomillashtirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”, 2021-yil 11-maydagi “Xizmatlar sohasini jadal rivojlantirish choratadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-5113-sonli qarorlari hamda mazkur soha tegishli boshqa me’yoriy-huquqiy hujjatlarda belgilangan vazifalarni amalga oshirishda mazkur dissertatsiya tadqiqoti muayyan darajada xizmat qiladi.

Soliq tizimida xorij tajribasi, rivojlangan mamlakatlarning soliq tizimining ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati va ularning ilmiy-nazariy masalalariga doir taqdidotlarni shartli ravishda 2 guruhga ajratish mumkin.

Birinchi guruhga xorijiy mualliflarning ilmiy tadqiqotlari, xususan, Vahram Stepanyan (Stepanyan, 2003) o‘z maqolasida Boltiqbo‘yi, Rossiya va sobiq Sovet Ittifoqining boshqa (BRO) mamlakatlarining soliq tizimidagi islohotlari tajribasini tahlil qilib o‘tgan va umuman olganda, eng yuqori marjinal soliq stavkalarining pasayishi natijasida daromad solig‘i tushumlarining sezilarli darajada yaxshilanganiga oid dalillar kam ko‘rinligini va BRO (the Baltics, Russia, and other countries) mamlakatlarida iqtisodiy agentlarning ishchi kuchi ta’minoti, jamg‘arma va investitsiyalar nuqtai nazaridan daromad solig‘i stavkalariga nisbatan xatti-harakatlarining elastikligi katta emasligi va mavjud daromad solig‘i stavkalarining pasayishi iqtisodiy faoliyatning sezilarli darajada kengayishiga olib kelishi ehtimoldan yiroqligi ta’kidlab o‘tgan.

Ilze Sproge rahbarligidagi mualliflar jamoasi tadqiqotida esa Boltiqbo‘yi mamlakatlaridagi shaxsiy daromad solig‘i (personal income tax, PIT) ga yengillik tizimlari taqqoslanadi va baholanadi, ularning nazariy asoslari, amaliy qo‘llanilishi va 2000 yildan 2024 yilgacha bo‘lgan ijtimoiy-iqtisodiy ta’sirini o‘rganadi. Tahlilda nazariy asoslar, amaliy tadqiqotlar, mikrosimulyatsiya modellari, xarajat-foyda va statistik baholashlar qo‘llanilgan. Natijalar shuni ko‘rsatadiki, progressiv tizimlar tengsizlikni samarali ravishda kamaytirsa-da, ular ma’muriy murakkablikni keltirib chiqaradi. Aksincha, Estoniyaning tekis stavka tizimi investitsiyalar va iqtisodiy faoliyatni rag‘batlantiradi, ammo qayta taqsimlash maqsadlariga erishishda yetarli emas. Ushbu qiyosiy tahlil PIT tizimlariga xos bo‘lgan murosalarni ta’kidlaydi va muvozanatli iqtisodiy o‘sish va ijtimoiy tenglik uchun

soliq siyosatini optimallashtirish bo‘yicha tushunchalar berib o‘tgan (Ilze Sproge, Natalja Lace, Aina Joppe, 2025).

Piter Feyt tadqiqotida esa Boltiqbo‘yi davlatlari — Estoniya, Latviya va Litvaning soliq tizimlari hamda ularning xorijiy investorlar uchun jozibadorligi tahlil qilingan. Ushbu mamlakatlar past soliq yuklamasi, tekis (flat) soliq stavkalari va investorlar uchun qulay iqtisodiy muhit bilan ajralib turadi. Ayniqsa, Estoniyada reinvestitsiya qilingan foydaga 0% korporativ daromad solig‘i qo‘llanilishi uning asosiy ustunligi sifatida ko‘rsatib o‘tilgan. Latviya va Litvada esa kichik biznes uchun mos ravishda 9% va 5% imtiyozli soliq stavkalari mavjudligi ta’kidlanadi. Maqolada 2000-yillarning boshlarida Boltiqbo‘yi iqtisodiyotlarining tez sur’atlar bilan o‘sishi, 2008–2009 yillardagi global moliyaviy inqirozning salbiy ta’siri va 2010–2012 yillarda kuzatilgan iqtisodiy tiklanish jarayonlari yoritilgan. Estoniya eng barqaror davlat sifatida ajratib ko‘rsatilgan bo‘lib, uning davlat qarzi Yevropa Ittifoqidagi eng past ko‘rsatkichlardan biri ekani ta’kidlangan. Shuningdek, har uch mamlakatda korporativ daromad solig‘i, jismoniy shaxslar daromad solig‘i, ijtimoiy soliq, qo‘shilgan qiymat solig‘i (QQS) va boshqa soliqlarning stavkalari batafsil bayon etilgan. Latviya va Litvada maxsus iqtisodiy zonalar orqali soliq imtiyozlari berilishi, Estoniyada esa soliq tizimining soddaligi va shaffofligi alohida qayd etilgan (Peter Feith, Maie Majak-Knöbl, 2012).

Kristian Jarve boshchiligidagi soliq tizimi mutaxasisslari Boltiqbo‘yi mamlakatlarining soliq tizimi qiyosiy tahlilini keltirib o‘tgan. 2024-yildagi mualliflarning o‘z xisobotlarida Latviya, Litva va Estoniyaning har biriga alohida to‘xtalib soliq tizimini atroflicha tahlil qilib o‘tgan (Kristjan Jarve, Matrins Lubgans, Vygintas Valiulis, 2024).

Dena Grinber Boltiqbo‘yi davlatlarining iqtisodiy o‘sishi va yagona soliq (Flat tax) ni joriy etish o‘rtasida vaqtga bog‘liqlik aniq bo‘lsa-da, tekis soliq stavkasining ta’siri bo‘yicha hozirgi iqtisodiy tahlil asosan Rossiya bilan cheklanganligini ta’kidlab o‘tadi. “Boltiqbo‘yi yo‘lbarslari”ning muvaffaqiyati ularning tekis soliq siyosati bilan bog‘liq bo‘lishi mumkinligini va agar shunday bo‘lsa, qay darajada bog‘liqligini aniqlashdan oldin qo‘shimcha tadqiqotlar va tahlillar o‘tkazilishi kerak. Boltiqbo‘yi davlatlari bir qator sabablarga ko‘ra mos laboratoriya hisoblanadi: ular o‘rganish uchun eng uzoq tarixga ega

va ular orasida iqtisodiyot, geografik joylashuv va Yevropa bilan aloqalar kabi ko‘plab o‘xshashliklar mavjud. Bu o‘xshashliklar tahlilga alohida mamlakatlardagi noyob omillarni nazorat qilish va qat’iy soliqning ta’sirini ajratish imkonini beradi. Daromad, YaIM va ishchi kuchi ta’minoti ma’lumotlariga ko‘ra, o‘z tadqiqotida qat’iy soliqning ushbu uchta Boltiqbo‘yi davlatlariga ta’sirini tahlil qilishga harakat qiladi. Ushbu mamlakatlar bo‘yicha tahlildan foydalanib, ushbu maqola qat’iy soliq stavkasi o‘tish davri iqtisodiyoti uchun samarali va kuchli o‘sish strategiyasi ekanligini muhokama qilishga harakat qiladi. Ushbu tahlillar natijalari qat’iy soliqning o‘sish, tenglik yoki ishchi kuchi ta’minotiga aniq ijobiy ta’sir ko‘rsatishini ko‘rsatmaydi. Biroq, qat’iy soliqning soddaligisiz bunday o‘sish Boltiqbo‘yi davlatlari mustaqilligining dastlabki yillarida sodir bo‘lmasligi mumkini ta’kidlaydi (Greenberg, 2009).

G.Mazure, D.Viksne o‘z tadqiqotlarida Boltiqbo‘yi davlatlarining uchtasi 1994 va 1995-yillarda birinchi bo‘lib yagona soliq tizim (Flat tax system) larini qabul qilishganliklarini va shu tariqa yagona soliq tuzilmalarini qo‘llagan birinchi zamonaviy davlatlarga aylanliklarini ta’kidlaydi. Yagona soliq, ya’ni yagona stavka bo‘yicha undiriladigan soliq g‘oyasi keyinchalik Yevropa va butun dunyoda tobora ko‘proq muhokama qilinayotgan va amalga oshirilayotgan fiskal strategiyaga aylandi. Biroq, ba’zi umumiy o‘xshashliklarga qaramay, soliq tizimi Boltiqbo‘yi davlatlarida farq qiladi, bu esa ushbu tadqiqotning maqsadi Boltiqbo‘yi davlatlarida daromad solig‘i tendentsiyalarini o‘rganishga olib keldi. Tadqiqot Estoniya soliq tizimi hatto dunyodagi eng liberal va eng sodda tizimlardan biri degan xulosaga olib keladi. Boltiqbo‘yi davlatlari orasida eng oqilona daromad solig‘i Litvada kuzatiladi (ham CIT, ham PIT 15%). Estoniya va Litvada PIT va CIT stavkalari bir xil, Latviya esa eng qattiq PIT stavkasini qo‘llaydi (24%). Soliq daromadlari va davlat xarajatlaridagi o‘zgarishlar iqtisodiy vaziyat o‘zgarishi bilan avtomatik ravishda sodir bo‘ladi. Bu shuni anglatadiki, fiskal siyosat vositalarini qo‘llash soliq tizimining rivojlanishiga va shunga mos ravishda daromad solig‘ining rivojlanishiga to‘sqinlik qilishi yoki uni rag‘batlantirishi mumkin. Shunday qilib, Boltiqbo‘yi davlatlarining soliq tizimlaridagi asosiy farqlar soliqdan ozod qilinadigan minimal miqdorni hisoblash va qo‘llash, soliq imtiyozlari va tizimning o‘zgaruvchan iqtisodiy sharoitlarga

moslashuvchanligini o‘z ichiga olganligini o‘z tahlillarida berib o‘tadi (G.Mazure, D.Viksne, 2014).

Shunindek, mavzuga doir adabiyotlar tahlilida internet global tarmoq ma’lumotlarida keltirilgan xisobotlarni ham keltirishimiz mumkin. Ushbu ma’lumotlarda Latviya, Litva va Estoniyadagi soliq stavkalari, soliq siyosati haqida ma’lumotlar keltirilgan (Anon., 2025), (Finance, 2025), (Lithuania, 2023).

Ikkinchi guruhga soliq tizimida xorij tajribasi, rivojlangan mamlakatlarning soliq tizimining ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati va ularning ilmiy-nazariy masalalari, shuningdek O‘zbekistonda qo‘llash imkoniyatlari bo‘yicha bir qator mamlakatimiz tadqiqotchilari tomonidan ilmiy izlanishlar olib borilgan. Xususan, O. Abdurahmonov, M. Baboyev, F. Shamsutdinov, Sh. Shamsutdinova kabi mualliflarning darslik, o‘quv qo‘llanma, monografiya va ilmiy maqolalarda dunyoning rivojlangan mamlakatlari Kanada, AQSH, Germaniya, Buyuk Britaniya, Rossiya Federatsiyasi, Fransiya, Shvetsiya, Shvetsariya, Ispaniya, Belgiya, Italiya, Yaponiya, Xitoy, Koreya, Misr kabi mamlakatlarning soliq tizimi tahlil qilingan (Abdurahmonov, 2003), (Одил, М), (Бобоев М., Мамбеталиев Н, 2005), (Шамсутдинов Ф., Шамсутдинова Ш., 2002). Mavjud adabiyotlarda Boltiqbo‘yi davlatlari, jumladan, Latviya, Litva, Estoniya soliq tizimi tajribasi yetarli darajada tadqiq qilinmaganligi tadqiqotimizni dolzarbligini yanada oshiradi.

Xulosa

Tadqiqot natijalari va xorijiy tajriba tahlili shuni ko‘rsatadiki, soliq ma’muriyatchiligini raqamlashtirish hamda ilg‘or innovatsion texnologiyalarni tatbiq etish soliq tushumlarining barqaror o‘sishini ta’minlash, soliqdan qochish holatlarini qisqartirish va byudjet intizomini mustahkamlashda hal qiluvchi omil hisoblanadi. Boltiqbo‘yi davlatlarining soliq tizimlari (xususan, Estoniyaning reinvestitsiya qilingan foydaga 0% stavka qo‘llashi va elektron deklaratsiyalashning yuqori ulushi, Latviya va Litvaning kichik biznes uchun imtiyozli rejim va maxsus iqtisodiy zonalari) o‘tish davri iqtisodiyotiga ega mamlakatlar uchun muhim iqtisodiy samaradorlik berishini tasdiqlaydi.

O‘zbekistonda soliq siyosatini yanada takomillashtirish va Boltiqbo‘yi davlatlari tajribasini milliy amaliyotga joriy etish quyidagi yo‘nalishlar orqali o‘z samarasini beradi:

Raqamli integratsiyani chuqurlashtirish: Kichik biznes subyektlarining soliq organlari bilan to‘liq real vaqt rejimida raqamli integratsiyasini ta’minlash hamda soliq ma’muriyatchiligida sun’iy intellekt va avtomatlashtirilgan monitoring tizimlarini keng joriy etish.

Yashirin iqtisodiyotni qisqartirish: Soliq auditlari va xavfni tahlil qilish (risk-analiz) tizimlarini takomillashtirish orqali yashirin daromadlarni aniqlash mexanizmlarini kuchaytirish.

Soliq muhitini rag‘batlantiruvchi qilish: Xorijiy investorlar va tadbirkorlar uchun qulay fiskal muhitni yaratishda Estoniya va boshqa Boltiqbo‘yi davlatlarining sodda va shaffof soliq solish tamoyillaridan foydalanish.

Mazkur chora-tadbirlarning amalga oshirilishi O‘zbekistonda soliq tushumlarining barqarorligini ta’minlash, hududiy fiskal mustahkamlikka erishish hamda iqtisodiy faollikni yanada rag‘batlantirishga xizmat qiladi.